

Hiện đang có sự nghi ngờ, bất tín đáng kể giữa Hoa Kỳ và Trung Quốc khi hai cường quốc này ra sức gây ảnh hưởng trên thế giới, nhất là tại khu vực Biển Đông.

Binh lính Quân đội Giải phóng Nhân dân TQ (PLA) đang điều chỉnh khẩu đội của súng phòng không tại một căn cứ ở Trùng Khánh hôm 17/8/2010

AFP photo

Bất tín nghiêm trọng

Lịch sử cho thấy rằng những siêu cường có thể sống chung hoà bình với nhau khi cường quốc đang lên - như Trung Quốc hiện nay - nghĩ là không bị cuốn vào trong khí thế trả đũa của mình trong khi cường quốc tiếp tục với thế số 1 toàn cầu - như Hoa Kỳ - tin rằng buộc phải hùng cường thế giới của họ không bị đe dọa.

Do đó, việc tăng cường quân sự của phe đi đôi với việc căng cứng sự bất tín nghiêm trọng. Đó là nhận định của tờ báo chí The Economist mới đây qua bài tựa đề “Sự Nguy Hiểm Của Một Nước Trung Quốc Trẻ Dậy”.

Nhưng theo giới quan sát thì rõ ràng đang xảy ra là 2 siêu cường Mỹ-Trung đang lâm vào tình trạng ngày càng bất tín nghiêm trọng. Khi đó, các phe và thế của TQ trên bình diện quốc tế, chuyên gia Bonnie Glaser thuộc Trung tâm Nghiên cứu Chiến lược và Quốc tế tại Washington

Washington nhận xét rằng sự bất tín nhiệm giữa các giới của Hoa Kỳ và Trung Quốc tiếp tục nghiêm trọng thêm.

Thậm chí cựu Ngoại trưởng Mỹ Henry Kissinger cũng bày tỏ quan ngại về nguy cơ giới lãnh đạo Mỹ-Trung trong vòng một thập niên sắp tới đang gieo mầm móng thù ghét đáng ngại, mặc dù trước kia ông Kissinger tin chắc rằng Hoa Kỳ và TQ cùng có lợi qua sự hợp tác, chứ không phải kình địch nhau.

Và tờ The Economist cũng cảnh báo thêm rằng hiện không có nơi nào diễn ra sự kình địch mạnh mẽ như ngày gay gắt nhất giữa quân lực Mỹ và quân đội Giải phóng Nhân dân đang diễn ra ở Biển Đông.

Một cách cụ thể hơn, một trong những mối quan ngại của Hoa Kỳ, và nhiều nước khác, là Bắc Kinh xem chúng như ngày càng ráo riết hiện đại hóa quân đội, để có biệt tăng cường lực lượng quân ở Biển Đông và có hành động ngày càng gây hấn, cao ngạo hơn.

Bài tựa đề “TQ Tiếp Trung vào Sức Mạnh Quân Sự” được tờ Washington Post đăng tải ngày 8 tháng 8 vừa rồi trích dẫn 1 báo phức tạp của Bộ Quốc Phòng Mỹ lưu ý rằng Bắc Kinh hiện đã thay đổi cách suy nghĩ về quân sự: Trước đây họ chú trọng tới chi phí quân sự của Hoa Kỳ hàm ý rằng binh sĩ TQ chỉ bám theo vùng biên giới, nhưng giờ thì duy chỉ Trung Nam Hải chú trọng tới sách lược nhằm bẻ gãy và điểu khiển mà Bắc Kinh tin cho là quyền lợi của TQ – không phải hoàn toàn.

“Một mặt Mỹ cần có sự hợp tác của TQ để giải quyết một số vấn đề lớn trên thế giới. Nhưng ngược lại TQ là nước có thể thách thức và thử thách lãnh đạo của Hoa Kỳ.

GS Nguyễn Mạnh HùngCựu Phó Đô Đốc Mỹ Eric McVadon, chuyên gia cao cấp nghiên cứu vùng Á châu-TBD mới đây lưu ý rằng quy mô và mức độ đe dọa nghiêm trọng của Quân đội Nhân dân TQ hiện đã quá rõ rệt. Về vấn đề này, GS Nguyễn Mạnh Hùng, dạy môn Ngoại giao Quốc tế thuộc Đại học George Mason, tiểu bang Virginia, Hoa Kỳ nhận xét:

“Về mặt an ninh quốc phòng, thì không những Mỹ mà nhiều nước khác cũng quan tâm đến chuyển trình hiện đại hóa quân đội của TQ. Hoa Kỳ muốn Trung Quốc phải minh bạch hơn

trong vñ ð này. Hoa K ð t nghi vñ là TQ có b ai ðe do ðâu mà ph i cñ n t i quân ð i lñ mñ nh nh vñ y.

Vì th , m t m t M cñ n có s h p tác c a TQ ð gi i quy t m t s vñ ð lñ n trên th gi i. Nh ng ng c i TQ là n c có th thách th c v th lñh ð o c a Hoa K ."

Biñ ðông - vñ ð nóng

Trong b i cñ nh nh vñ y, hiñ n gi i ngo i giao, các nhà ho ch ð nh chính sách cùng h c gi ã ngày càng gi m b t s tin tñ ng rñ ng Hoa L c có th là m t siêu cñ ng hòa bình trong tñ ng lại.

Gñ ðây, nhi u hành ð ng gây hñ n ngày càng ðáng ng i c a B c Kinh khiñ n ng i ta l i càng gi m ði s tin tñ ng nh vñ y, t v ð tàu TQ ðm tàu tuñ n duyên Nh t Bñ n ð khu vñ c quñ n ð o mà Tokyo gi i là Senkaku, TQ gi i ði u Ng , qua ðó phía B c Kinh ðòi Tokyo xin l i, cho t i chuyñ n Hoa L c bày t th i ð bao che B c Hàn sau khi có bñ ng chñ ng rñ ng Bình Nhñ ng là th ph m bñ n chìm chiñ n hñ m Cheonan c a Nam Hàn khiñ n 46 thu th t vong, và bao che c chuyñ n Miñ n B c CS pháo kích Miñ n Nam.

B trñ ng Qu c Phòng M Robert M. Gates (P) trò chuyñ n v i ðo ð c Mike Mullen, tham m u trñ ng liên quân trong m t phiên ði u trñ n v ð toán ngân sách cho B Qu c Phòng, i Washington, DC hôm 16/6/2010. AFP

Đó là ch a k ð tàu TQ nhi u lñ n sách nhi u tảo b o tàu h i quân M , k c Khu trñ c hñ m USS John S. McCain và tàu thăm dò ð i ðñ ng USNS Impeccable.

Nh ng có l ã hành ð ng ðáng ng i hàng ð u tñ Hoa L c là B c Kinh tñ khñ ng ð nh có ch

quy n g n tr n Bi n Đông, cho đây là “quy n l i c t l i” c a h khi n Hoa K , qua Ngo i tr ng Hillary Clinton, tuyên b khu v c Bi n Đông cũng là quy n l i qu c gia c a Hoa K , nh GS Nguy n M nh Hùng nh n xét:

"V n đ Bi n Đông thì Hoa K và TQ có l p tr ng khác bi t, n u không mu n nói là đ i ch i v i nhau. Trong khi B c Kinh coi toàn vùng này là l i ích c t l i c a h , thì Hoa K cũng xác nh n r ng đó là vùng thu c l i ích qu c gia c a Hoa K . Còn T l nh l c l ng M t i Thái Bình D ng thì nói r ng đây là quy n l i s ng còn c a M ."

TQ xem Hoa K nh m t siêu c ng đang xu ng d c và đang ra s c ngăn ch n s tr i d y c a B c Kinh, trong khi M lo ng i v tnh th n dân t c quá khích TQ, nh t là sau khi Hoa L c đ t đ c th m nh đáng k v kinh t , quân s .

Theo các quan sát viên thì 1 n c M suy y u s d n t i tình tr ng b t n đ nh dài lâu v vùng Đông Á, và đ ng th i đe do t i ho t đ ng th ng m i ôn hoà t t đ p lâu nay mà c s h ng th nh cùng nhi u quy n l i khác c a M cũng trông c y vào. Do đó, Hoa K c n duy trì th m nh đ b o đ m thu l s m u t và chi n l c c Bi n Đông.

Câu h i đ c nêu lên là s mâu thu n xem ch ng nh ngày càng sâu s c gi a “quy n l i c t l i” c a TQ và “quy n l i qu c gia” c a Hoa K t i Bi n Đông có th nh h ng ra sao t i khu v c này, GS Nguy n M nh Hùng nh n xét:

"S mâu thu n M -Trung nh v y có nh h ng đ n khu v c Bi n Đông. nh h ng đ u tiên th hi n qua cu c đ i tho i Shangri-La t Singapore h i tháng Sáu năm v a qua khi có l i qua ti ng l i gi a T ng tr ng Qu c phòng M Robert Gates và Tr ng phái đoàn quân s TQ, t ng Mã Hi u Thiên. V này làm nóng l i tình hình khu v c .

nh h ng th 2 là s xu t hi n và can d tích c c c a Hoa K vào vùng này khi n nh ng qu c gia nh Á Châu, nh t là Đông Nam Á, đã dám đ ra nh ng chính sách b o v quy n l i c a mình m nh đ n h n đ i v i TQ.

“Việt Nam ở Biển Đông thì Hoa Kỳ và TQ có lập trường khác biệt, nếu không muốn nói là đối chọi với nhau. Tôi nhận thấy lập trường Mỹ thì Thái Bình Dương thì nói rằng đây là quyền lợi của Mỹ còn của Mỹ.”

GS Nguyễn Mạnh Hùng nhận xét rằng 3 là TQ tìm thấy có thái độ dè dặt – chứ tìm thấy thôi. Nhận xét rằng là có sự hợp tác chặt chẽ hơn giữa Hoa Kỳ và các quốc gia khác ở Đông Nam Á và cả toàn vùng Á Châu, nhất là những nước mà trước kia thích đi ngược đôi bên Trung, Nhật Bản, cộng đồng.

Nếu xét bao quát hơn, các vấn đề khu vực Biển Đông đối với Đông Bắc Á và rồi thế giới, thì Hoa Kỳ và Trung Quốc ra sức gây ảnh hưởng ra sao, Giáo sư Nguyễn Mạnh Hùng cho biết:

“Bây giờ trên thế giới, Hoa Kỳ muốn TQ cộng tác để giải quyết một số vấn đề. Sự cộng tác của TQ với chúng ta để giải quyết 2 vấn đề quan tâm nhất của Mỹ, đó là vấn đề chiến tranh nguyên tử của Iran và Bắc Hàn, nhất là trước nguy cơ lo ngại khí gas này bị lọt vào tay quân khủng bố.”

Ngoài vấn đề này, Hoa Kỳ và TQ là những quốc gia đang rất cần nhiên liệu, nên TQ hiện đang cạnh tranh với Mỹ để tìm kiếm, khai thác, thu mua nhiên liệu với ngày càng nhiều trên thế giới – ở cả Á Châu, Phi Châu và Châu Mỹ La Tinh.

Trong tình hình đó thì Hoa Kỳ phải tìm cách có liên hệ tốt hơn với những nước mà Mỹ không ưa, hay có thể nói là thù địch với Mỹ, như Venezuela, Cuba, Miến Điện, Iran rồi Bắc Hàn nữa.”

An ninh quốc phòng

Giữa lúc Hoa Kỳ bán vũ khí cho Đài Loan, cộng đồng liên minh Mỹ-Nhật, xúc tiến thao diễn quân sự với Nam Hàn, tuyên bố Biển Đông là “quyền lợi quốc gia” của Mỹ ..., thì hạm đội Bắc Kinh lại càng nghi ngờ Washington về mặt an ninh cho dù hai nước ra sức gia tăng về mặt kinh tế, tài chính.

Quân đội Giải phóng nhân dân Trung Quốc bước lên Đồi Lẽo đẽo ng Nhân dân ở Bắc Kinh hôm 9/11/2010, chào mừng Thủ tướng Anh David Cameron. AFP photo

Cũng chính vì lý do an ninh mà Hoa Kỳ có thể ra sức ngăn chặn TQ trỗi c khi Bắc Kinh thốt s trở thành siêu cường mang dòng máu bành trướng Hán Tộc.

Theo các chuyên gia thì Hoa Kỳ và Trung Quốc hiện vẫn còn nhúng túng đng, cùng húng l i t công cuộc toàn cầu hoá, t th trng t do n i hai cng quc này mua nguyên li u và xu t cng thành phẩm. C hai đ u c n m t th gi i n đ nh đ ngă n ch n h m ho h t nhân.

Nhng nói theo t The Economist, ng i ta s rng tình trng tranh chấp, xung kh c, b t tín nhi m M -Trung, n u dài lâu t i m c tr m trng, có th l m vào tình trng h u ngh nh Anh và Đ c Qu c trng c khi Th Chi n Th Nh t x y ra.

Bài t a đ “S Tr i D y C a Trung Quốc và Con Đ ng D n T i Chi n Tranh” đ c t Asia Wall Street Journal đăng t i h i tháng 8 v a r i có c nh báo r ng s đi lên c a TQ có th gây ra tình trng c nh tranh an ninh căng th ng v i Hoa Kỳ, đ n t i nguy c r t l n là chi n tranh gi a 2 cng quc kinh t nh t nh th gi i này.

Mỹ - Trung cộng tranh quyền lực

Tác Giả: Thanh Quang, phóng viên RFA
Thứ Hai, 03 Tháng 1 Năm 2011 14:46

Nhưng GS Nguyễn Minh Hùng khẳng định rằng chỉ nhìn cuộc Mỹ-Trung, ít ra cũng trong giai đoạn này, sẽ không xảy ra, vì "TQ biết mình không phải là đối thủ của Hoa Kỳ".

Trước tình trạng giằng co này vậy của hai siêu cường Mỹ-Trung, nhưng quốc gia nằm trong vùng tranh giành như hàng nghìn Việt Nam hiện còn cần cảnh giác và khôn khéo để không bị rơi vào thế bị thu hút lợi cho đối tượng.